S.P.W. 18/7/56

Jaargang 3 no. 3-4

12 Juli 1956.

Coolia

CONTACTBLAD VAN DE NEDERLANDSE MYCOLOGISCHE VERENIGING

Secretariaat: Mej. Dr A. Jaarsveld, Hugo de Vries-Laboratorium, Plantage Middenlaan 2 a, A'dam C.

Redacteur: C. Bas, Merelstraat 43, Leiden.

Auteursrechten voorbehouden.

UIT DE JAARVERSLAGEN VAN DE NEDERLANDSE MYCOLOGISCHE VERENIGING.

Begin 1956 bedroeg het aantal leden van onze vereniging 205, hetgeen betekent dat ondanks de benoeming van een propagandacommissie in 1955 de groei zeer gering was, nl. ± 5 leden. Een wat sterkere aanwas zou zeer welkom zijn, vooral daar de hoge kosten van publicaties op een kleine vereniging als de onze wel zeer zwaar drukken. Dit jaar was er zelfs een klein tekort, zoals onderstaand overzicht over 1955 toont:

Contributies	ƒ 1200,--	Fungus	ƒ 984,09
Publicaties	" 214,71	Coolia	" 224,45
Portefeuille	" 45,--	Portefeuille	" 57,30
Diversen	" 6,--	Drukwerk	" 66,45
		Declaraties	" 110,--
		Boekenfonds	" 90,--
		Contributies	" 35,--
Te kort	" 121,58	Diversen	" 20,--
	ƒ 1587,29		ƒ 1587,29

Het saldo bij de bank bedroeg begin 1956 ± ƒ 2500, waarvan voor boekenfonds ƒ 725, tentoonstellingsfonds ƒ 560, Coolfonds ƒ 115, Brakmanfonds ƒ 115 en overbruggingsfonds voor publicaties ƒ 260. De waarde van het effectenbezit bedraagt circa ƒ 4000.

Daar Fungus thans een zuiver wetenschappelijk karakter heeft gekregen is Z.W.O. bereid gevonden voor 1956 een subsidie van ƒ 200 te

verlenen. De begroting voor 1956 ziet er thans als volgt uit:

Contributies	ƒ 1200,--	Fungus	ƒ 975,--
Publicaties	" 50,--	Coolia	" 250,--
Subsidie Z.W.O.	" 200,--	Portefeuille	" 50,--
Portefeuille	" 100,--	Declaraties	" 150,--
		Boekenfonds	" 90,--
		Contributies	" 35,--
	ƒ 1550,--		ƒ 1550,--

Fungus bracht het in 1955 tot 52 pagina's. In de aard van de artikelen is nog weinig diversiteit. Hopelijk zal daar echter in de nabije toekomst verandering in komen. Een zestal nieuwe abonnementen in het buitenland tonen aan dat de belangstelling voor Fungus in de mycologische wereld groeiende is.

Jaargang 2 van Coolia bestond uit 52 pagina's in zes afleveringen. Naast een achttal hoofdartikelen van uiteenlopende aard verschenen twee tabellen. De verkoop van de losse nummers van deze tabellen verloopt vrij vlot. De boletentabel van 1954 is reeds uitverkocht. Helaas kost het de redacteur altijd moeite Coolia gevuld te krijgen.

De hiaten in de bibliotheek in series van buitenlandse tijdschriften waarmee de vereniging in ruil staat zijn bijna geheel aangevuld. Moeilijker is de situatie met enige zeer belangrijke tijdschriften, nl. Mycologia, Revue de Mycologie en Sydowia. Abonnementen hierop kosten thans tezamen ± ƒ 90.-- per jaar. Aanvullen van de achterstand is helaas onmogelijk, daar dit ± ƒ 1000.- zou vergen.

In 1955 werd een rondzendportefeuille met mycologische tijdschriften georganiseerd, waaraan een tiental leden deel nam. De deelnemers ontvingen 2 à 3 portefeuilles met elk ongeveer 6 tijdschriften, het volgende jaar zullen zij er 6 à 8 ontvangen. De contributie bedraagt ƒ 10.-- per jaar, maar bedroeg in 1955 ƒ 5.-- daar halfweg het jaar werd begonnen.

Weekendexcursies werden dit jaar gehouden naar Rijssen en Vogelenzang; dagexcursies naar Ede, Vechtstreek en Vogelenzang. Vooral de tochten naar Vogelenzang en Vechtstreek waren rijk aan paddestoelen en belangstellenden; die naar Ede en Rijssen vielen helaas in een vrij droge periode.

De Floracommissie hield een drietal geslaagde, doch niet zeer druk bezochte bijeenkomsten.

De redacteur.

LEPIOTA.

Het is me meermalen verzocht een determineertabel van de Nederlandse Lepiota's samen te stellen. Met aarzeling ben ik hiertoe overgegaan, omdat het hier een zeer moeilijke groep geldt en in veel gevallen een zekere determinatie niet mogelijk is zonder het gebruik van een microscoop. Wie op moeilijkheden stuit raad ik ten sterkste aan het materiaal zo nauwkeurig mogelijk te beschrijven, er een gekleurde afbeelding van te maken en deze gegevens inclusief het verse of (en) gedroogde materiaal naar het Rijksherbarium op te zenden. Te zijner tijd ontvangt U dan bericht.

Lepiota wordt hier in zeer ruime zin begrepen. Als afzonderlijke geslachten zijn behandeld: Cystoderma, Drosella en Limacella. De rest wordt bij het monstergenus Lepiota ondergebracht.

Totaal zijn omstreeks een 55 soorten uit ons land bekend. Dit aantal is voor sterke uitbreiding vatbaar. Slechts enkele soorten zijn min of meer algemeen, het gros is zeer zeldzaam. De rijkste gebieden zijn de duinen met de aangrenzende bosreep en de rivierkleibossen.

Kenmerken, enz. We noemen een Lep. klein bij een hoeddiameter tot 2 (hoogstens 3) cm; bij een hoeddiam. van 5 - 6 cm heet de soort matig groot en bedraagt deze 8 - 12 cm dan spreken we van een grote soort.

De structuur van het hoedoppervlak is uiterst belangrijk en deze moet in vele gevallen met een loupe worden bestudeerd. Zeer vaak, vooral bij de kleine Lepiota's, wordt het aanvankelijk gesloten hoedoppervlak bij de groei in vlokken of schubben uiteengetrokken. Het onderliggend vlees komt dus bloot. Onder de „kleur van het oppervlak" wordt hier verder verstaan de kleur van deze vlokken of schubben en niet die van het vrijkomende vlees.

Vrije lamellen zijn niet verbonden met de steel. In de meeste gevallen wordt de steel juist bereikt. In andere gevallen ook dat zelfs niet. Om dit te beoordelen moet een exemplaar gehalveerd worden. Soms zijn de lamellen aangehecht.

Het gebruik van chemicaliën is niet geheel te vermijden, doch de toepassing ervan is uiterst eenvoudig. Het belangrijkst is de verkleuring met een oplossing van jodium (gedest. water 20 cc, jodium 0,5 gr., joodkalium 1,5 gr.; toevoeging van chloralhydraat in dit geval niet nodig).

Verkleuring met opl. van jodium te beproeven door op de op glas (bijv. op een voorwerpglas, niet op papier) gevallen sporen een druppel te laten vallen. Indien een donkerblauwe tot blauwzwarte verkleuring optreedt worden de sporen amyloid genoemd; treedt een roodbruine

tot roodviolette verkleuring op, dan zijn de sporen pseudoamyloid, bij geen verkleuring wordt de reactie negatief of niet-amyloid genoemd.

Bij de determinatie van Cystoderma's is kaliloog (ong. 7%) een goed middel. Men brengt met een roerstaafje een druppel op het hoedoppervlak en ziet dan al of niet een donkere verkleuring optreden.

Sommige rode Lepiota's kleuren groen indien men ze boven een geopende fles met sterke ammoniak houdt.

T A B E L

Afkortingen: hoed: hd.; lamellen: l.; steel: st.; vlees: vl.; sporen: sp.; kleur: kl.; algemeen: aa; vrij algemeen: a; vrij zeldzaam: z.; zeldzaam: zz.; zeer zeldzaam: zzz.; loofbos: Lo.; Coniferen: Co. Andere afkortingen zijn zonder meer duidelijk.

X. L. aangehecht, bovendien hoedbekleding (onder loupe) zeer fijn korrelig. St.bekl., zelfde karakter als hd.bekl. doch meer vlokkig uiteengetrokken en omstreeks 1 cm onder de hd. eindigend in een ringvormige zone. Sp. amyloid (zie inleiding) of zonder reactie met jodiumopl. .... Cystoderma.

XX. L. bijna steeds vrij; indien iets aangehecht dan hd.opp. niet als boven. Sp. nimmer amyloid.

A. Hd.opp. kleverig, glad en kaal, zonder enige radiaire, fijnkorrelige of schubachtige structuur. Grotendeels zzz. Sp. met jodium: nihil.

1. St. beneden ringvormige zone bruinvlokkig bekleed; hd.kl. wit tot geelachtig; hd.vl. tamelijk dik. Gorsel, kleibossen langs Kromme Rijn, vroeger Walcheren (fig. 2)........................ .(Syn.: Lepiota irrorata Quél.) Drosella fracida (Fr.) Sing.
2. St. wit, met of zonder ring............................ Limacella.

B. Hd.opp. droog, met radiaire, vlokkige, schubachtige of ook met fijnkorrelige structuur. Sp. meest pseudoamyloid....... Lepiota.

Cystoderma Fayod. (fig. 1.)

1. Hd.opp. geel, belangrijk donkerder wordend met kaliloog. Sp. amyloid. aa. (fig. 1.)...................... C. amianthinum (Scop. ex Fr.) Fay.
2. Hd.opp. zachtlila, lilarose, soms haast wit. Met kaliloog geen verkl., Sp. amyloid. Reuk onaangenaam. Laat in het jaar onder Co., meest dennen. z........................... C. carcharias (Pers. ex Secr.) Fay.
3. Hd.opp. roodbruin, steenrood, bruinoranje, enz., donkerder met kaliloog. Sp. niet-amyloid............. C. granulosum-cinnabarinumgroep. Zeer ingewikkeld en vormenrijk complex. Fries noemde de grote en

vermiljoenrode rassen „cinnabarinum" en de kleine meer bruinrode „granulosum". Echter komen allerlei tussenvormen voor die het moeilijk maken een scheidingslijn te trekken. Singer & Smith hebben nu alle vormen mèt cystiden op de lamellen (dus microsc. kenmerk) samengevat tot C. cinnabarinum (A. & S.) Fay. en die zonder cystiden tot C. granulosum (Batsch ex Fr.) Fay. Helaas schijnen de in Nederland voorkomende rassen die het meest beantwoorden aan de oorspronkelijke opvatting van C. granulosum te vallen onder C. cinnabarinum sensu Sing. & Smith en omgekeerd. Beide hier zz.

Limacella Earle. (fig. 3.)

(Indien l. allengs rose worden of zijn, zie L. naucina, onder groep 1 bij Lepiota).

1. Grote soort, op Amaniet gelijkend doch zonder volva (beurs). Hd.opp. leerkl. met vleeskl. rose. Duidelijke ring. Meest duinrandbos, zz. (fig. 3.)(Synoniem Lepiota lenticularis Gill.) L. guttata (Fr.) Sing.
2. Kleinere soorten en anders.
   a. Hd. bruin of roodbruinachtig, sterk verblekend. Ring aanw., gemakkelijk verdwijnend. St. vlokkig onder ring. In kassen, zz. ....L. glioderma (Fr.) R. Maire
   b. Geheel wit. St. zonder vlokken of ring. Eén vondst.............. ....L. illinita (Fr.) Murr.

Lepiota Pers. ex Gray.(fig. 4-21.)

Bij determinatie het onderstaande steeds in volgorde door te gaan. Onder dezelfde nummers worden de groepen verderop behandeld.

1. Matig grote, doch meestal grote tot zeer gr. soorten; hd.opp. vaak uiteengebroken in plakkaatachtige schubben, dus niet met opstaande en spitse schubben, soms echter geheel zonder schubben. Indien vl. of l. roodachtig, dan geen groenkl. in ammoniakdamp. Vaak in weiden of langs wegranden.
2. Hd. met duidelijke (tenminste 1 mm hoge) tot grote opstaande en spitse schubben. (Verg. nog L. fuscovinacea en echinella, beide zzz., in groep 8 en L. echinata in groep 5.)
3. Zeer vergankelijke, kleine tot matig grote soorten, van welke ontplooide hd. opvallend sterk gevoord-gestreept is. Behalve L. brebissonii, met een zwart kapje in het hd. centrum, bij ons slechts in kassen. Ook een Limacella en soorten uit de groepen 1 (L. naucina), 5 en 8 kunnen bij ons in kassen voorkomen.
4. Bij kneuzen opvallend fraai rood wordend. In ammoniakdamp verandert

het rood in groen. Sluiten we de fles, dan verdwijnt de laatste kl. weer. Dit geldt alleen voor levende exemplaren. Niet in kassen en hd. niet als met fijn meel bestoven.

5. Hd.opp., althans bij jonge exempl., fijn meelachtig bestoven. Zelden een bruine tot rosachtige verkl. bij kneuzen. Klein tot vrij klein.
6. Vrij kleine tot matig grote soorten. St. meest vlokkig behangen tot een ringachtige zone; hd.opp. vaak losvlokkig. Hd.centrum niet zuiver wit (dit geldt o.a. ook voor een overigens nagenoeg witte duinsoort). Zeer homogene groep, moeilijk zonder microscoop af te grenzen. De sp. zijn meer dan 10 μ lang en spoelvormig tot langwerpig spoelvormig, sterk pseudoamyloid.
7. Zeer kleine tot matig kl. slanke witte soorten; ook het ondergedeelte van de st. is wit. Oppervl. hd. en st. niet vlokkig. Indien st. niet geheel wit, zie dan onder 5, en daarna onder 8.
8. Het gros van de kleinere Lepiota's. Hd. wit, bruin, lila, rose, zwart, althans met schubjes van die kleuren op een licht fond. Bij leerkl. hd. (d.w.z. kl. van gelooid leer) zie 6. Sporen zelden groter dan 10 μ, doch in dàt geval niet spoelvormig.

Groep 1. (fig. 5-6.)

(Vergelijk nog Drosella fracida, zie hoofdtabel.)

A. Vrij groot tot zeer groot. St. niet wortelend. Sp. wit en groter dan 10 μ. (Vergelijk 1 B.)
   I. Vl. bij doorbreken roodkl. en st. niet getijgerd (d.w.z. niet met afwisselend donkerder en lichter gekl. bandvormige zones), niet erg slank. Hd. vaak met donkere plakkaatachtige schubben. Vaak in sparrebos, doch niet aan Co. gebonden. a.. L. <u>rhacodes</u> (Vitt.) Quél.
   II. Niet als boven.
      1. St. getijgerd.
         a. Zeer groot, met sterk getijgerde st. Sp. 14 - 18 x 8 - 11 μ. Langs wegranden, a. (fig. 5.).. L. <u>procera</u> (Scop. ex Fr.) Quél.
         b. Veel kleiner, st. minder duidelijk getijgerd. Sp. 10 - 13 x 7 - 8 μ. In bos of langs bosranden. Nog niet zeker bekend.......................... L. <u>gracilenta</u> (Krombh.) Quél.
      2. St. niet of onduidelijk getijgerd.
         a. Hd. met sterk uitgesproken umbo; st.lengte groter dan diameter hd. Kl. geheel wit tot crème. In weiden op klei, z.. .... L. <u>mastoidea</u> (Batt. ex Fr.) Quél.

b. Hd. meer stomp conisch; opp. hoedlaag vooral naar rand excoriërend (d.w.z. flardsgewijs loslatend); hd.kl. crème, licht-leerkl. tot café-au-lait. St.lengte gelijk of kleiner dan hoeddiam. Standplaats als vorige, zz.............................L. excoriata (Schaeff. ex Fr.) Quél. Indien hd.kl. zwartachtig en vooral naar rand in grote plakkaten uiteenbarst dan de var. konradii Huijsm., zzz., duinen.

B. Meest middelm. groot, zeldzamer groot of zeer groot. L. en sp. lichtrose òf st. wortelend. Sp. kleiner dan 10 μ.

X. L. en sp. rose (wordend). Hd. en st. wit. Op grasvelden en weiden, a.; soms in duinen; zz. in kassen..L. naucina (Fr.) Quél.

XX. Sp. wit St. wortelend. Lijkt (evenals trouwens de vorige soort) veel op een Agaricus (champignon). Eén vondst. Rockanje (fig.6.) ....L. macrorhiza Locq.

(Ongetwijfeld komen in de duinen nog meer soorten voor, verwant aan beide vorige. Vermoedelijk zijn dit ten dele in 't geheel niet beschreven, dus „nieuwe", soorten; zie bijv. Fungus 1955, pag. 33.)

Groep 2. (fig. 4.)

A. Vrij grote soort met bruinachtig gekl. hd. L. zeer gedrongen (soms gevorkt). St. onder ring niet met opvallende afstaande schubben. Reuk onaangenaam, visachtig. Vrij alg. in het westen van ons land, soms tot in de steden..............L. acutesquamosa (Weinm.) Gill.

B. Vrij klein tot matig groot. St. onder ring meest duidelijk geschubd. Echinacea-groep. (fig. 4.) Zeer moeilijke groep uit omstreeks 7 zeldz. soorten bestaand. Sommige soorten nog niet voldoende tegen elkaar afgegrensd.

Groep 3. (fig. 7.)

A. In bos of langs bosranden. Soms in kassen. Hd. met een zwart(achtig) kapje. St. naar beneden vaak wat vleeskl. In het westen niet zzz. (fig. 7.)................................L. brebissonii Godey

B. Anders. Steeds in kassen.

1. Hd. geel. Klein tot zeer kl. zz........L. denudata (Rab.) Sacc.
2. Ook geel, groter. Hd.diam. 3 - 6 cm. De meest voorkomende kassoort............................L. lutea (Sow. ex Fr.) Godfr.
3. Geheel wit en zeer sterk meelachtig bevlokt. Nog niet in ons land gevonden..................................L. cretata Locq.
4. Hd. geheel wit of met grauwachtige vlokjes. Niet sterk meelach-

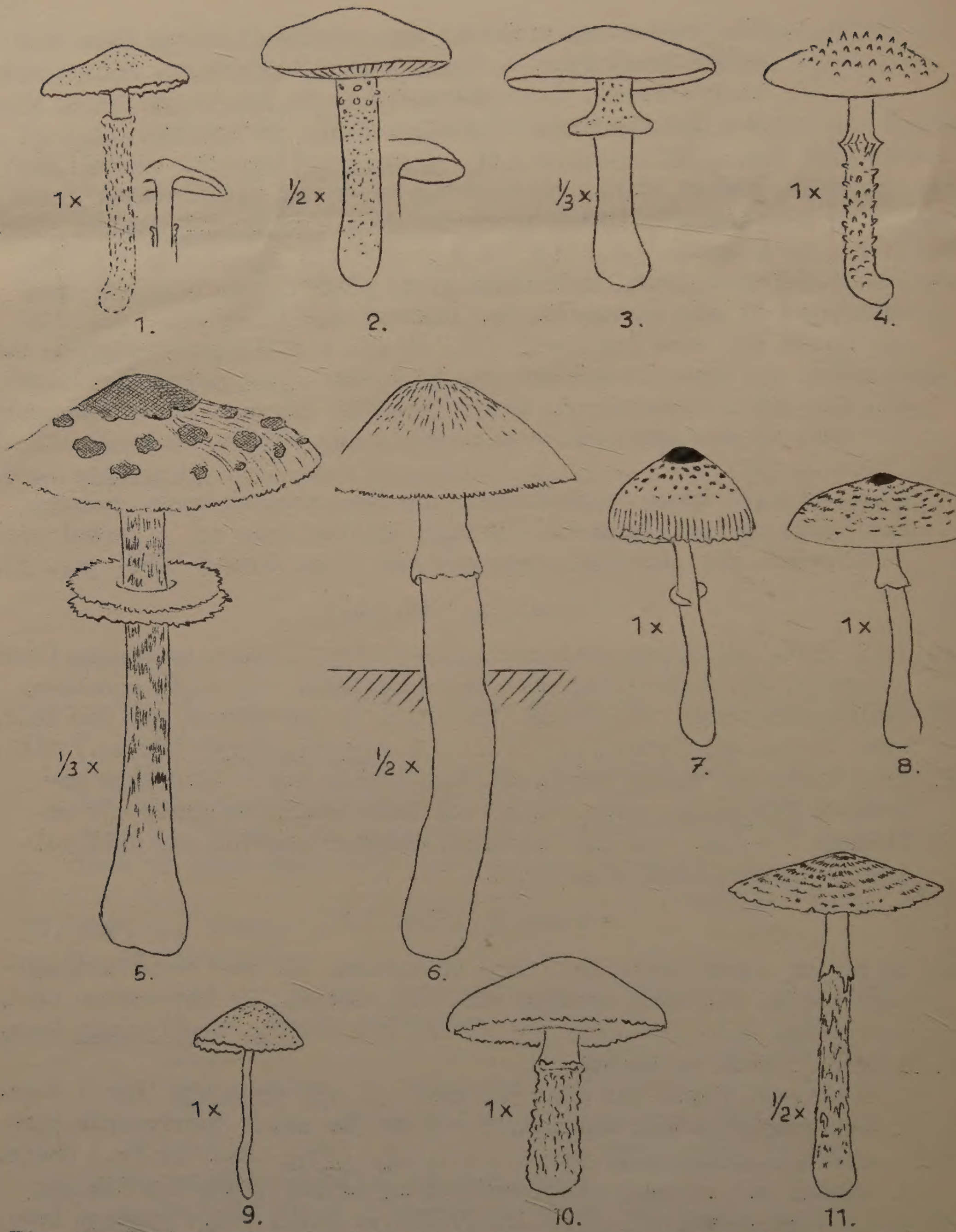

Fig. 1: Cystoderma amianthinum; 2: Drosella fracida; 3: Limacella guttata; 4: Lepiota echinacea; 5: L. procera; 6: L. macrorhiza; 7: L. brebissonii; 8: L. cristata; 9: L. seminuda; 10: L. alba; 11: L. clypeolaria.

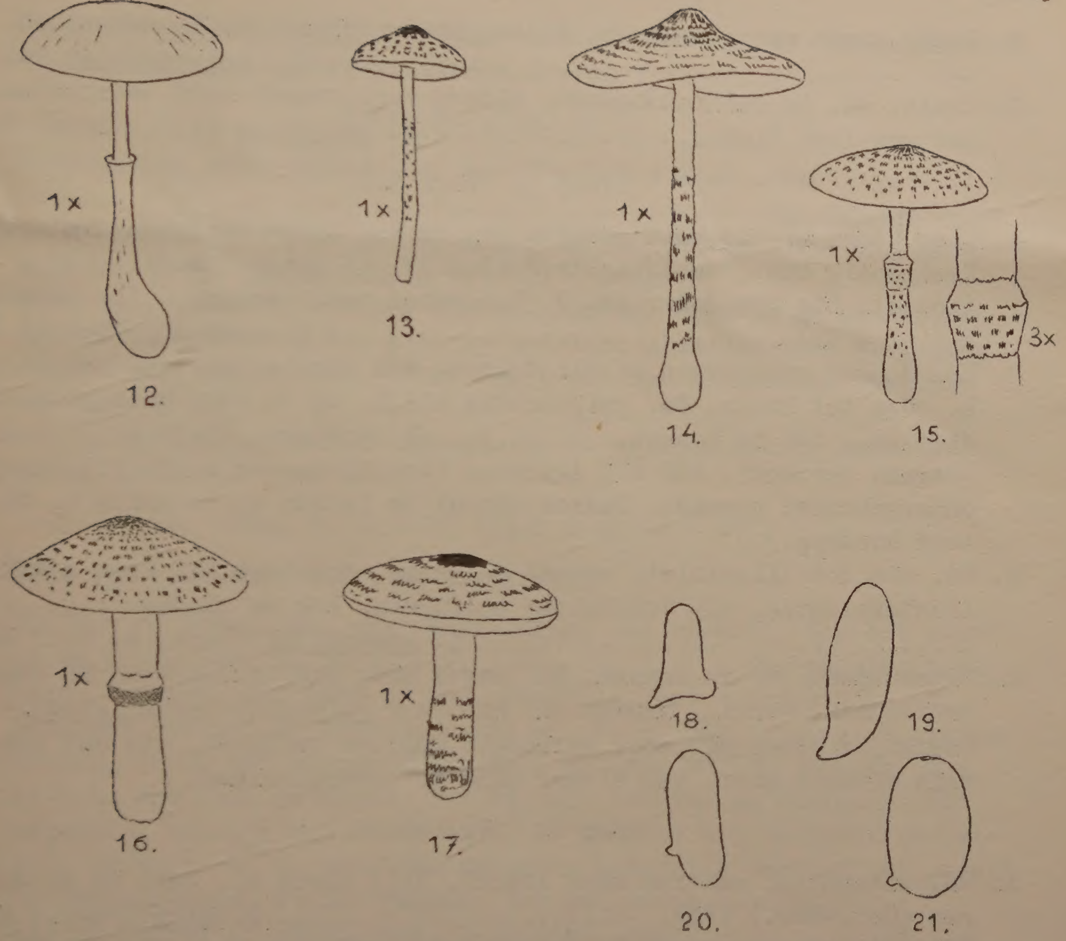

Fig. 12: Lepiota serena; 13: L. pseudofelina; 14: L. castanea; 15: L. pseudohelveola; 16: L. lilacea; 17: L. brunneo-incarnata; 18: spore van L. cristata; 19: sp. van L. clypeolaria; 20: sp. van L. castanea; 21: sp. van L. procera.

---

tig bevlokt. Mogelijk gaan hier twee soorten onder dezelfde naam. Niet. zzz.......................L. cepaestipes (Sow. ex Fr.) Quél.

5. Hd. met rose-lila tot lilaächtig bruine punctering. Twee vondsten....................................L. lilacino-granulosa Henn.

Groep 4.

A. Vrij grote soort met min of meer spoelvormige of naar beneden verdikte st. zzz. (Putten, Roermond)...L. badhamii (Berk. et Br.) Quél.

B. Matig groot met slanke st. Alleen in de duinen van Kennemerland, zz. ....L. meleagroides Huijsm.

C. Klein. Zz. in duinrandbossen, elders zzz., meest half verscholen onder gevallen blad.........................L. georginae (W.G. Smith) Sacc.

Groep 5. (fig. 9.)

A. Zeer klein of kl., wit behalve st. basis. Lijkt op Mycena met velum. Meelachtig opp. vaak slechts duidelijk bij jonge exempl.! (loupe). Zie ook onder gr. 7 (L. cygnea zzz.) en gr. 8 (L. subalba). a. (fig. 9.)......................................L. seminuda (Lasch) Gill.

B. Hd. donker grauwbruin of olijfgrauw, ten slotte vaak wel schubachtig. L. rood tot bruin. Sp. grijsachtig olijf, op de duur meer purperkl. Niet zz., ook in kassen...............L. echinata (Roth ex Fr.) Quél. (Wegens sporenkl. ook bij Agaricus (Psalliota) en zelfs bij Inocybe ondergebracht geweest. Daarom vooral te letten op de vrije l. en aard hoedopp.)

C. Hd. wit tot lilaviolet; vooral st.basis ook deze kl. Reuk sterk, lichtgasachtig, als Tricholoma sulfureum. Nog te vinden...L. bucknallii (Berk. et Br.) Sacc.

D. Uitsluitend (?) in kassen. Hd. eerst wit, dan bruinachtig of rossig bruinachtig verkl., vooral bij kneuzen. Rufescens-hetierigroep. Moeilijke groep uit zeer variabele soorten bestaand, die met zekerheid slechts micr. van elkaar zijn te onderscheiden.

Groep 6. (fig. 10-11.)

A. Hd. witachtig, centrum meer leerkl. Vrij korte st. Veel in de duinen (Oct.-Nov.) (fig. 10.)......................L. alba (Bres.) Kühn. (Niet te verwarren met L. naucina met lichtrose sp., die in een kleine vorm ook in de duinen voorkomt. Zie gr. 1. Dan is er nog een zzz. L. erminea (Fr.) Gill., nauw verwant aan L. alba, doch met sterker ontwikkelde umbo en grotere sp.: duinen.)

B. Hd. leerkl. Weidesoort. Zie ook 6 D. zz............L. laevigata Lange

C. Hd. met bruine schubbetjes. St. onder bruine ringvormige zone vaak met bruine, min of meer gordelsgewijs geplaatste vlokjes, sterk contrasterend met de onderlaag. Vooral duinstreek en Limburg, zz.... ....L. subgracilis Kühn.

D. Hd. bruinachtig of meer oker of leerkl.; st. soms geelkl. bij kneuzen, soms ook met geelachtige vlokkige gordels, nimmer zo fraai, scherp-afgetekend gezoneerd als bij de vorige soort. a. (fig. 11.).. ....L. clypeolaria (Bull. ex Fr.) Quél.

benevens vele verwante soorten. Sommige moeilijk te onderscheiden van L. laevigata. Zeer moeilijke groep.

Groep 7. (fig. 12.)

A. Zeer kleine witte soort. Sp. 6 - 7 x 3,5 - 4 μ . Zzz............ ....L. cygnea Lange (Niet zeker gevonden, met kleinere sp. en andere structuur hoed-oppervl. is L. parvannulata (Lasch) (Gill.)

B. Twee zzz. en matig kleine, slanke soorten. Slechts in westen. In het vroegere Haagse bos kwam op meerdere plaatsen voor L. serena (Fr.) Sacc. sensu Kühn. (fig. 12.), met een knolvormig verdikte st. aan basis.
Bij L. sericata Kühn. & Romagn. (= L. sericea Cool), is de st. nagenoeg overal even dik.

Groep 8. (A - F) (fig. 8 en 13 - 17.)

(Zie opm. omtrent hd.kl. in inleiding)

A. Hd. wit of crème. St. naar basis meest wat vleeskl. Nog het meest in de duinstreek, z...................................L. subalba Kühn. (niet te verwarren met: a. Lep. seminuda, met soortgelijke st., doch met meelachtig hoedopp., zie gr. 5; b. Lep. cygnea en parvannulata, beide met geheel witte st.; c. Lep. rufipes Morgan. nog niet in ons land gevonden, met st. als subalba en seminuda. Het eigenlijk hd.oppervl. bestaat bij L. rufipes uit rondachtige cellen, terwijl bij L. seminuda de ronde elementen waaruit het „meel" is samengesteld, strikt genomen tot het velum behoren.)

B. Hd. en vooral L. zwavelgeel. In kassen, zzz...................... ....L. citrophylla (Berk. & Br.) Sacc. (Niet te verwarren met L. lutea en denudata, zie gr. 3, met gevoord-gestreept hd.oppervl.)

C. Hd. met zwarte vlokken of schubben op licht fond. Ring aanw. (Vooral niet te verwarren met L. brebissonii, zie gr. 3, die veel algemener is dan de volgende twee soorten.)
   1. Onder sparren. Sp. elliptisch. zzz............................ ....L. felina (Pass. ex Fr.) Karst.
   2. Niet onder Co. Sp. anders. zzz. (fig. 13.)..................... ....L. pseudofelina Lange.

D. Hd. roestkl. of oranjebruin. Indien andere kl. bruin, zie E en F.
   1. De opp. laag van het gekleurd en uiteengebarsten hd.opp. bestaat uit aaneengekitte cellen, die als de cellen van het hyme-

nium naast elkaar liggen. Het opp. van de schubjes is dus glad. Sp. klein, ongeveer in de vorm van een gelijkbenige driehoek met smalle basis en hoge opstaande zijden (fig. 18.) Reuk onaangenaam-visachtig aa. (fig. 8.).......L. cristata (A. & S. ex Fr.) Quél.

2. De opp. laag van de hd. is meer vezelig-wollig, zoals bij het merendeel van de kleine Lepiota's. Sp. elliptisch. Eenmaal gevonden bij Wapenvelde..........................L. clypeolarioides Rea. (Staat dicht bij L. pseudohelveola, zie Fungus '55, pag. 33.)
3. Hd.opp. weinig of niet uiteengebarsten, meer oranjebruin. Sp. ongeveer cylindrisch met zijdelings tuitje (zoals fig. 20.). Vooral in duinstreek en Limburg, zz...................L. fulvella Rea.

E. Hd. kastanjebruin, opp. duidelijk in schubben uiteengebarsten. (Verg. L. fulvella onder D met ander karakter hd.opp.)

1. Vooral in het centrum hd.: kleine, rechtopstaande bruine schubbetjes. Vl. van hd. en st. op de duur wat rose, zodat het fond van de hd. ook rose wordt. Sp. ong. 7 x 4 µ, ellipt. Uiterst zz. op bladaarde in tuinen...................L. echinella Quél.
2. Hd.opp. zeer opvallend bruinschubbig. Klein hoewel niet zeer kl. (hd.diameter bijv. 2, hoogstens 3 cm). Sp. langer dan 10 µ, cylindrisch met zijdelings tuitje (fig. 20.) Niet zzz. (fig. 14.) ....L. castanea Quél. (Niet te verwarren met L. subgracilis, zie gr. 6, met spoelvormige sp. Slechts micr. onderz. geeft volkomen zekerheid.) (Indien de st.basis roodachtig is, dan L. ignipes Locq.)
3. Zeer klein (hd.diam. tot omstreeks 1 cm), een miniatuurcastanea. Sporen echter 6 x 3,5 µ en elliptisch. Niet zzz. bijv. onder brandnetels............................L. setulosa Lange. (Ook hier, een uit ons land bekende, zeer verwante soort met rode st.basis: L. rhodorhiza Romagn. & Locq.)

F. Hd.kl. rose of licht of donker bruin met rose of violette tinten.

X. Ring goed ontwikkeld en blijvend, bestaand uit een (soms uiteengebarsten) gekleurd en naar onder en boven scherp begrensd ondergedeelte, dat naar boven iets trechtervormig afstaat, en een wit bovengedeelte dat de trechterrand met de st. verbindt. Onder de ring al of niet enige gekleurde gordels.

I. Hd.kl. bruin met tinten van rose. Sp. 7 - 9 x 4 - 5 µ. Slechts uit de duinen bij Castricum bekend (fig. 15.)...... ....L. pseudohelveola Kühn. (Verg. L. clypeolarioides met een meer roestkl. hd. en sp. 6 - 7 x 4 - 5 µ; zie bij 8 D.)

II. Hd.kl. bruin met tinten van violet.

a. Vrij klein. Gekleurd hd.opp. zelfde structuur als bij L. cristata, (zie 8 D). Sp. 4 - 6 x 2,3 - 3 µ, elliptisch, zz. Den Haag, Gorsel (fig. 16.).L. <u>lilacea</u> Bres. (Lichte exempl. kunnen gelijken op L. cristata, de sporen zijn echter heel anders van vorm.)

b. Klein. Gekl. hd.oppervl. vezelig-wollig. Sp. 6 - 8 x 4 - 5 µ. In duinstreek, zz.; ook eens in kas.......... ....L. <u>pseudo-lilacea</u> Huijsm.

XX. Tot op helft of drie kwart van de hoogte van de st. zijn meestal gekleurde gordels aanwezig, die soms geheel kunnen samenvloeien en van boven begrensd kunnen worden door een min of meer duidelijke ring, die echter nimmer de ingewikkelde bouw heeft als onder X.

p. Hd.kl. rose, soms met iets lila. Al of niet aanwezige vlokkige st.versiering niet scherp afstekend tegen kl. van onderlaag. (Zie ook de zzz. L. echinella onder 8 E.)

1. Opp. hd.laag dik, vlokkig-wollig en lila-rose. L. ver afstaand van de st. Sp. 5 x 2,7 µ . Zzz. L. <u>microsperma</u> Locq.

2. Hd.kl. (soms vuil) vleeskl. rose. L. vrij of zelfs iets aangehecht. Sp. 5,5 - 7 x 3,5 µ . Niet zz. in duinen bij Haarlem. Overigens zz., ook in kassen.................. ....L. <u>subincarnata</u> Lange.

q. St. gordels duidelijk contrasterend met onderlaag, òf deze geheel overdekkend en hd. zeer donker van kl.

! St. geheel overdekt met donker velum (behalve aan top). Hd.kl. donker purper tot sepiabruin. Sp. 5 x 2,7 µ . Eens gevonden in Hortus te Leiden. Toch meer te verwachten, bijv. langs Kromme Rijn of Z. Limburgse beekoevers ....L. <u>fuscovinacea</u> Moell. & Lange (Niet te verwarren met kleine exempl. van L. acutesquamosa.)

!! St. met duidelijk afgegrensde gordels. Hd.opp. meer bruinrood en veel sterker gebarsten dan bij vorige soort. Sp. 7,7 x 4,2 µ. In duinrandbossen, zz. (fig. 17.).... ....L. <u>brunneo-incarnata</u> Chod. & Martin Vroeger ook zeer veel in het Amsterdamse Bos en vaak in zeer grote exempl., bijv. met een hd.diam. van 6 - 8 cm.

(tekeningen door redacteur toegevoegd).

H. S. C. Huijsman.

HET BESTUUR VAN DE NED. MYC. VER.

G.L. van Eyndhoven, voorz., Floraplein 9, Haarlem.
Dr. G.A. de Vries, ond.-voorz., Beukenlaan 8, Baarn.
Mej. Dr. A. Jaarsveld, secr., Hugo de Vries-laboratorium,
Plantage Middenlaan 2a, Amsterdam C.
Mej. J.P.S. Smit, penningm., Nic. Maesstr. 135, Amsterdam Z.,
Postrek. 90902, t.n.v. penningm. N.M.V.
Dr. R.A. Maas Geesteranus, bibl., Rijksherbarium, Nonnensteeg 1, Leiden.
Dr. M.A. Donk, voorz. Flora-comm., Pr. Mauritslaan 18, Den Haag.

OP ZOEK NAAR CYPHELLA'S.

Velen kennen zeker wel Cyphella capula, die kleine, vliezige, gesteelde, napvormige Basidiomyceet op velerlei kruidachtige stengels, maar vooral op brandnetels.

Nu zijn er vele soorten van dit geslacht en in ons land komen er vast meer van voor dan Donk indertijd vermeldde.

Het is gewoonlijk een kwestie van het kennen van de standplaats en van het substraat of we zogenaamd zeldzame fungi zullen vinden en zo is het ook met Cyphella's.

In Donk's revisie (Med. 18 - 20. 1931) vinden we C. muscicola, C. muscigena en Phaeocyphella galeata opgegeven als voorkomend op mossen, alle drie met uiterst weinig vindplaatsen uit ons land. Het is dringend gewenst, dat we er nog wat naar zoeken.

Dan zijn er twee soorten van varens bekend. Cyphella filicina (o.a. op bladstelen van Aspidium filix mas), een nog geen mm groot, wit, dicht behaard bekertje, dat aan een zijdelings steeltje omlaag hangt en C. mairei, een soort door Pilát beschreven van oude bladen van Blechnum spicant, die door de smal cylindrische vorm en nog kleinere afmetingen van de vorige verschilt.

Er zijn Cyphella's, die men op het eerste gezicht voor Ascomyceten zou houden. C. punctiformis is er zo een, de gelijkenis met een Lachnum of een Dasyscypha is groot. Het is een hoogstens 0.5 mm groot, wit, dicht behaard bekertje, dat op rottende hopen blad van allerlei bomen (wilg, els, berk, meidoorn), struiken (braam) en kruiden (bastaardwederik, zuring) te vinden moet zijn.

Een andere Cyphella, C. villosa, een 0.5 tot 1 mm grote soort met bolvormige, wit, sterk behaard receptaculum, zullen we op de warme kalkhellingen in Zuid-Limburg moeten zoeken op rottende, overjarige stengels van Clematis vitalba, Digitalis, Galium mollugo, Helianthemum, Lithosper-

mum officinale, Origanum vulgare, Satureja (= Calamintha) acinos, Senecio nemorensis, Sesleria coerulea, Teucrium chamaedrys en Thymus serpyllum.

Weer andere soorten zijn te vinden op het rottende hout aan de binnenkant van holle wilgen.

Voorlopig zijn dit voldoende voorbeelden van Cyphella-standplaatsen voor hen, die er genoeg van krijgen Russula stelen met ijzersulfaat te bestrijken of blijvend verward te raken in Cortinarii.

R. A. Maas Geesteranus.

EXCURSIES 1956

In verband met de bijeenkomst van Europese Mycologen in België, organiseert de N.M.V. in September geen weekendexcursies. Zij wekt echter haar leden op één of een paar dagen aan bijeenkomst en excursies, eventueel ook aan het symposion deel te nemen.

Zaterdag 15 - Zaterdag 22 Sept.: Première Session Européenne de Mycologie te Brussel.

Zondag 23 - Woensdag 26 Sept.: Symposion over de oecologie van hogere paddestoelen te Luik.

Zondag 30 Sept.: Omgeving Winterswijk. Tevens propaganda-excursie.

Weekend 13/14 Oct.: De bossen van de Noord-Veluwe.

Nadere bijzonderheden worden in het Coolia-nummer van 1 September bekend gemaakt.

De secretaresse, Dr. A. Jaarsveld.

VERSLAG VAN DE BIJEENKOMST DER FLORACOMMISSIE TE LEIDEN OP 3 MAART 1956.

Op deze bijeenkomst, die in het gebouw van het Rijksherbarium werd gehouden waren 10 leden aanwezig. Na zijn openingswoord deelde de voorzitter, de heer Huysman, de vergadering mee, dat hij zich, wegens zijn gezondheidstoestand en langdurig verblijf in het buitenland tijdens het mycologisch seizoen, genoodzaakt ziet het voorzitterschap van de Floracommissie neer te leggen. Voorgesteld werd Prof. Dr. M.A. Donk (niet aanwezig) voor deze functie te verzoeken. Met algemene instemming werd zijn candidatuur aangenomen.

Voor de vacante plaats van derde bestuurslid werd de heer Ferguson voorgesteld.

Hierna vertelde Dr. Maas Geesteranus iets over het werk en de

werkwijze van de mycologische afdeling op het Rijksherbarium. Vervolgens werd een bezoek gebracht aan de mycologische afdeling van het gebouw en de exsiccaten-verzameling van het Rijksherbarium.

Na de thee werden verschillende voordrachten gehouden.

De heer van Brummelen vertelde iets over zijn onderzoek van de levenscyclus bij sporangiën-vormende Actinomyceten van het geslacht Streptosporangium.

De heer W.F. Reynders vertelde iets over slecht bekende en interessante fungi uit laagveen-vegetaties.

Hierna gaf de heer Bas aan de hand van exsiccaten een overzicht van enkele der belangrijkste vondsten van het laatste seizoen.

De heer Huysman besloot deze zeer interessante middag met een demonstratie van afbeeldingen van de belangrijkste fungi, die hij de vorige zomer in Zwitserland verzamelde.

J. van Brummelen.

OVERLEDEN.

Tot ons leedwezen bereikten ons de overlijdensberichten van twee onzer medeleden:

Prof. Dr. A. J. Kluijver, Delft.
M. J. van Sambeek, Enschede.

ADRESWIJZIGINGEN.

Mej. W. Albers, Postbox 6021, postkant. Fahrenheitstraat, Den Haag-W.
Dr. J. A. von Arx, De Ruyterlaan 5, Baarn.
H. G. van Endt, Park Arenberg 119, De Bilt, tel. 28861.
Prof. Mr. W. F. C. van Hattum, Alkmaarsestraat 8, Scheveningen.
Dr. W. K. H. Karstens, Botanisch Laboratorium, Nonnensteeg 3, Leiden.
Mej. B. G. Spierenburg, Charlotte de Bourbonlaan 32, Rotterdam-O.

NIEUWE LEDEN.

Hugo de Vries-Laboratorium, Plantage Middenlaan 2a, Amsterdam-C.
Mevr. G. M. van Oorde-de Lint, Willem van de Veldekade 7, Heemstede.
J. T. Palmer, 5 Station road, Woodley, Stockport, Cheshire, England.
Universitets Institution för Systematisk Botanik, Uppsala, Zweden.